

Sygn. akt II UK 302/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w [...]
o wydanie zaświadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 stycznia 2016 r.,

- 1) oddala skargę kasacyjną,**
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w [...]
na rzecz A. P. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych
tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w [...] decyzją z dnia 15 września 2014 r. odmówił wydania ubezpieczonej A. P. zaświadczenia potwierdzającego

stosowanie do niej ustawodawstwa polskiego w okresie od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w [...] – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 28 maja 2015 r., wydanym na skutek odwołania wniesionego przez ubezpieczoną od tej decyzji, zmienił ją i stwierdził stosowanie ustawodawstwa polskiego w zakresie zabezpieczenia społecznego w stosunku do ubezpieczonej za okres od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczona od dnia 22 października 2012 r. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Indywidualna Praktyka Lekarska [...]. W dniu 1 września 2014 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o dokonanie poświadczenia właściwego ustawodawstwa na formularzu A1 dla osoby prowadzącej w Polsce działalność gospodarczą na własny rachunek, która czasowo przenosi działalność na terytorium innego państwa członkowskiego UE. We wniosku tym podała, że delegowanie nastąpiło od dnia 1 kwietnia 2014 r. do Szwecji, w trybie art. 12 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 883/2004. Nie określiła natomiast daty przewidywanego zakończenia delegowania.

Sąd pierwszej instancji ustalił ponadto, że ubezpieczona w dniu 1 kwietnia 2014 r. zawarła umowę o współpracę w zakresie świadczenia usług stomatologicznych w Malmo (Szwecja) ze spółką T. na okres od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r. Umowa ta została przedłożona w organie rentowym jako załącznik do wniosku.

Ubezpieczona była zgłoszona z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od dnia 22 października 2012 r. do dnia 28 lutego 2014 r. oraz ponownie od dnia 1 kwietnia 2014 r. W okresie od dnia 1 do dnia 31 marca 2014 r. zawiesiła zaś prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą.

Sąd Okręgowy ustalił także, iż ubezpieczona od dnia 4 sierpnia 2011 r. jest członkiem Okręgowej Izby Lekarskiej w [...], figuruje w rejestrze lekarzy pod nr [...] oraz posiada ważne na terenie RP prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty. Opłaca również comiesięcznie składki członkowskie należne Okręgowej Izbie Lekarskiej w [...] oraz rozlicza się z urzędem skarbowym w Polsce.

Uwzględniając przedstawione wyżej ustalenia faktyczne, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczona przed wyjazdem do Szwecji w celu wykonywania działalności analogicznej do tej, którą świadczyła w Polsce (tj. wykonywania usług z zakresu opieki dentystycznej), prowadziła na terenie Polski działalność gospodarczą przez wymagany przepisami prawa okres, umożliwiający stosowanie wobec niej ustawodawstwa polskiego w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Powołując się w tym zakresie na regulację art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L 2004 Nr 166, poz. 1), art. 14 ust. 3 i art. 19 ust. 2 rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. (Dz.U.UE.L 2009 Nr 284, poz. 1), ust. 2 decyzji nr A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego oraz art. 2 i art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że odwołanie ubezpieczonej było uzasadnione, albowiem istotnie wykonywała ona działalność gospodarczą na terenie Polski, prowadząc własny gabinet dentystyczny od dnia od 22 października 2012 r. do dnia 31 marca 2014 - tj. do dnia rozpoczęcia świadczenia pracy na terenie Szwecji. Bez wpływu na to stanowisko była natomiast okoliczność, że prowadzona przez ubezpieczoną działalność w okresie od dnia 1 marca 2014 r. do dnia 31 marca 2014 r. podlegała zawieszeniu.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, kwestia zawieszenia działalności gospodarczej powinna być rozpatrywana oraz oceniana przez pryzmat przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a w szczególności art. 14a tej ustawy, który wprowadził odrębną od instytucji zakończenia wykonywania działalności gospodarczej instytucję jej zawieszenia. Organ rentowy bezpodstawnie uznał więc, że w sytuacji, w której ubezpieczona zawiesiła wykonywanie działalności na okres jednego miesiąca, nie został spełniony wymóg prowadzenia działalności gospodarczej przez okres „pewnego czasu” przed dniem, od którego zamierzała skorzystać z możliwości tymczasowego wykonywania praktyki dentystycznej na terenie innego państwa członkowskiego UE. Działalność była

bowiem wykonywana przez ubezpieczoną poczynszy od dnia 22 października 2012 r., a to oznaczało, że niewątpliwie prowadziła ona praktykę dentystyczną przez dłuższy okres czasu niż dwa miesiące.

Dodatkowo Sąd Okręgowy zaznaczył, że decyzja nr 2A zawiera jedynie ogólne wytyczne interpretacyjne, które wyjaśniają, w jaki sposób należy rozumieć użyte w przywołanych wyżej regulacjach pojęcie „od pewnego czasu”. Co do zasady, wskazany wyżej termin powinien być traktowany jako okres dwumiesięczny, co nie wyklucza możliwości odmiennego rozumienia znaczenia owego terminu w zależności od okoliczności sprawy poddanej pod rozwałę. Fakt, że ubezpieczona zawiesiła wykonywanie świadczonej przez siebie działalności gospodarczej na okres zaledwie miesiąca, przy uwzględnieniu tego, że rozpoczęła jej wykonywanie w 2012 r., nie wykluczał zatem uznania, że działalność była przez nią wykonywana przez długi okres czasu. Zawieszenie działalności na okres 1 miesiąca nie mogło natomiast niweczyć kilkuletniego wykonywania tej działalności.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było również to, że ubezpieczona w dalszym ciągu posiada przystosowany do przyjmowania pacjentów gabinet w Polsce, jest członkiem Okręgowej Izby Lekarskiej w [...] oraz opłaca w kraju należności względem urzędu skarbowego. Nadto - co znamienne - zdecydowała się jedynie tymczasowo świadczyć usługi analogiczne do tych, które dotychczas wykonywała w Polsce, a okres wykonywania działalności zarobkowej w Szwecji nie przekroczył 24 miesięcy.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 r. oddalił apelację wniesioną przez organ rentowy od wyroku Sądu pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny ocenił jako prawidłowe, zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji i dlatego uznał je za własne.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że kwestie związane z ustaleniem i zastosowaniem właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego w stosunku do osób migrujących od maja 2010 r. reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz

rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Sąd drugiej instancji przypomniał w związku z tym brzmienie art. 12 ust. 2 pierwszego z powołanych rozporządzeń oraz art. 14 ust. 3 drugiego z nich. Dodatkowo odwołał się do ust. 2 decyzji nr A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego, w którym stwierdzono, iż: - dla celów stosowania art. 14 ust. 3 rozporządzenia (WE) NT 987/2009 spełnienie wymogów w państwie członkowskim, w którym dana osoba ma siedzibę, ocenia się na podstawie kryteriów takich jak korzystanie z powierzchni biurowej, płacenie podatków, posiadanie legitymacji zawodowej i numeru identyfikacyjnego VAT bądź przynależność do izb handlowych i organizacji zawodowych; - tytułem wskazówki wymóg, do którego odnoszą się słowa „od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów artykułu” można uważać za spełniony, jeśli dana osoba prowadzi swą działalność przez co najmniej 2 miesiące. Krótsze okresy wymagają indywidualnej oceny w konkretnych przypadkach, z uwzględnieniem wszystkich innych występujących czynników.

Sąd Apelacyjny powołał również art. 2 i art. 14a ust. 1 i 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz przyjął, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy rozważenia wymagało jedynie to, czy w okresie poprzedzającym dzień 1 kwietnia 2014 r., tj. datę, w której ubezpieczona rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Szwecji, wykonywała ona w Polsce działalność gospodarczą „od pewnego czasu”.

Zdaniem Sądu drugiej instancji, nie było trafne stanowisko organu rentowego, że osoba mająca zawieszoną pozarolniczą działalność gospodarczą w istocie nie jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Sąd Apelacyjny uznał bowiem, że przez zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej należy rozumieć przerwanie wykonywania tej działalności *sensu largo* na określony czas (określony ustawowo), w czasie którego przedsiębiorca ma jednak zarówno prawo, jak i obowiązek dokonywania pewnych czynności związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przed jej zawieszeniem (dotyczących tej działalności). Prawidłowa analiza art. 14a ustawy o swobodzie działalności

gospodarczej prowadzi więc do wniosku, że zawieszenie działalności gospodarczej nie jest jej czasowym zaprzestaniem, ale w istocie jej ograniczeniem. Z przepisu tego nie można bowiem - wbrew twierdzeniom organu rentowego - wyprowadzić wniosku, że ograniczenie czynności do dozwolonych w okresie zawieszenia oznacza zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej. Wykonywanie czynności, o których mowa w art. 14a ust. 4 powołanej ustawy, jest nadal wykonywaniem działalności gospodarczej, choć w ograniczonym zakresie, gdyż są one właśnie przejawem jej „zorganizowania i ciągłości”.

Sąd Apelacyjny uznał w związku z tym, że ubezpieczona w okresie zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 do dnia 31 marca 2014 r. nie utraciła statusu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność w rozumieniu omawianych przepisów. Nadal figurowała w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej oraz podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności, tj. od dnia 22 października 2012 r. Poza tym nieprzerwanie posiadała w Rzeczypospolitej Polskiej prawo wykonywania zawodu nr 2753783 wydane przez Okręgową Izbę Lekarską w [...] oraz opłacała składki z tytułu przynależności do Izby Lekarskiej, a w okresach, w których osiągała przychody, rozliczała się z polskim urzędem skarbowym.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w [...] wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 stycznia 2016 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest:

- art. 14a w związku z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, przez błędne przyjęcie, że osoba mająca zawieszoną pozarolniczą działalność gospodarczą w istocie jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą;

- art. 14 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004, „który zawiera szczegółowe regulacje m.in. art. 12 rozporządzenia podstawowego (tj. rozp. 883/2004)”, przez błędne przyjęcie, że zawieszenie działalności gospodarczej stanowi w istocie jej prowadzenie, choć artykuł ten stanowi, iż określenie „która normalnie wykonuje działalność jako osoba

pracująca na własny rachunek” odnosi się do osoby, która zwykle prowadzi znaczną część działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę. W szczególności osoba taka musi już prowadzić działalność od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów tego artykułu, oraz w każdym okresie prowadzenia tymczasowej działalności w innym państwie członkowskim, musi nadal spełniać w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę, wymogi konieczne do prowadzenia działalności pozwalające na jej ponowne podjęcie po powrocie.

Powołując się na tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 stycznia 2016 r. i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywana w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna jest nieuzasadniona.

Zgodnie z mającym zastosowanie w sprawie art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej jako rozporządzenie nr 883/2004), osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się, by wykonywać podobną działalność w innym państwie członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy. Z kolei, w myśl art. 14 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (dalej jako rozporządzenie nr 987/2009), do celów stosowania art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004, określenie „która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek” odnosi się do osoby, która zwykle prowadzi

znaczną część działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę. W szczególności osoba taka musi już prowadzić działalność od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów tego artykułu, oraz, w każdym okresie prowadzenia tymczasowej działalności w innym państwie członkowskim, musi nadal spełniać w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę, wymogi konieczne do prowadzenia działalności pozwalające na jej ponowne podjęcie po powrocie.

Zdaniem Sądu Najwyższego, użyte w powołanym art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009 zwroty: „zwykle prowadzi znaczną część działalności”, „prowadzi działalność od pewnego czasu przed dniem...”, czy też „musi spełniać wymogi konieczne do jej podjęcia po powrocie”, interpretowane już tylko z uwzględnieniem reguł językowych, wbrew odmiennemu pogładowi skarżącego, wcale nie oznaczają, że prowadzenie działalności ma trwać nieprzerwanie aż do dnia wyjazdu do pracy za granicą. Przeciwnie, należy uznać, że zwroty te powinny rozumiane wyłącznie jako potwierdzenie rzeczywistego prowadzenia działalności charakteryzującej się stałością i ciągłością, ale niekoniecznie w okresie bezpośrednio poprzedzającym moment, w którym osoba prowadząca działalność udaje się do innego państwa członkowskiego w celu wykonywania tam podobnej działalności. W omawianym przepisie w istocie chodzi więc o to, aby osoba zamierzająca podjąć prowadzenie działalności w innym państwie członkowskim wykazała nie tylko spełnienie formalnych wymogów prowadzenia działalności w państwie, z którego ma zamiar czasowo migrować, ale że ta działalność jest przez nią faktycznie „od pewnego czasu” prowadzona. Innymi słowy, chodzi o wyeliminowanie sytuacji, w której ograniczenie się przez osobę prowadzącą działalność do spełnienia jedynie formalnych wymogów prowadzenia takiej działalności byłoby środkiem do osiągnięcia rzeczywistego celu, jakim jest podjęcie działalności w innym państwie członkowskim z zachowaniem możliwości dalszego podlegania ustawodawstwu państwa, w którym działalność ta została zarejestrowana.

Taką wykładnię art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009 wzmacnia bez wątpienia ust. 2 decyzji nr A2 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 9 czerwca 2009 r., w którym wyjaśniono, że

dla celów stosowania art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009 spełnienie wymogów w państwie członkowskim, w którym dana osoba ma siedzibę, ocenia się na podstawie kryteriów takich, jak korzystanie z powierzchni biurowej, płacenie podatków, posiadanie legitymacji zawodowej i numeru identyfikacyjnego VAT bądź przynależność do izb handlowych lub organizacji zawodowych. Tytułem wskazówki, wymóg, do którego odnoszą się słowa „od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów tego artykułu”, można zaś uważać za spełniony, jeśli dana osoba prowadzi swą działalność przez co najmniej dwa miesiące, a krótsze okresy wymagać będą indywidualnej oceny w konkretnych przypadkach, z uwzględnieniem wszelkich innych występujących czynników. Co więcej, w pkt (6) części wstępnej decyzji nr A2 Komisja stwierdziła, że orientacyjne okresy dla pracowników najemnych i osób wykonujących pracę na własny rachunek powinno się określić bez uszczerbku dla indywidualnej oceny w konkretnych przypadkach. Wskazany w ust. 2 decyzji nr A2 okres co najmniej dwóch miesięcy należy zatem traktować wyłącznie jako pewną wskazówkę, która nie może mieć jednak decydującego charakteru, jeśli „indywidualna ocena w konkretnych przypadkach”, uwzględniająca wszelkie inne występujące czynniki powodowałaby, że osoba wykonująca pracę na własny rachunek może skorzystać z możliwości, jakie daje jej art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004, mimo krótszego nawet okresu prowadzenia działalności. W szczególności zaś nie ma żadnych podstaw do przyjęcia tezy, że okres ten musi bezpośrednio poprzedzać dzień, w którym następuje wyjazd do pracy za granicą.

Do analogicznych wniosków musi także prowadzić wykładnia art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009 przeprowadzona z zastosowaniem reguł systemowych. Zestawienie regulacji zawartej w tym przepisie z regulacją art. 14 ust. 1 rozporządzenia (dotyczącą pracowników najemnych) wskazuje bowiem wyraźnie, że o ile w przypadku pracownika najemnego zatrudnionego w celu oddelegowania go do innego państwa członkowskiego warunkiem dalszego podlegania przez tego pracownika ustawodawstwu państwa, z którego zostaje on delegowany, jest podleganie przez niego owemu ustawodawstwu „bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia” (por. na ten temat wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13, OSNP 2014 nr 5, poz. 73; z dnia 2 października 2013 r., II UK 170/13,

OSNP 2014 nr 12, poz. 171 oraz z dnia 15 czerwca 2016 r., II UK 255/14, LEX nr 2069443), o tyle wspomniany art. 14 ust. 3 takiego warunku nie zawiera, poprzestając na stwierdzeniu, że osoba pragnąca utrzymać podleganie dotychczasowemu ustawodawstwu „musi już prowadzić działalność od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów tego artykułu”, ale nie precyzując równocześnie, kiedy ten czas ma nastąpić. Wystarczy więc, aby poprzedzał on – choć niekoniecznie bezpośrednio – dzień, w którym następuje wyjazd za granicę w celu wykonywania działalności na własny rachunek.

Jak wynika natomiast z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku, którymi Sąd Najwyższy jest związany w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), odwołująca się bez wątplenia w okresie od dnia 22 października 2012 r. do dnia 28 lutego 2014 r. (to jest przez ponad 16 miesięcy) prowadziła pozarolniczą działalność, podlegając z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym, stale figuruje w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, a nadto była i jest nadal członkiem Okręgowej Izby Lekarskiej, posiada ważne prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, opłaca comiesięcznie składki należne Okręgowej Izbie Lekarskiej w [...], rozlicza się z urzędem skarbowym w Polsce oraz stale dysponuje gabinetem przystosowanym do przyjmowania pacjentów. W tej sytuacji uznanie przez Sąd drugiej instancji, że odwołująca się mogła skutecznie ubiegać się o dalsze stosowanie w stosunku do niej ustawodawstwa polskiego w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r., kiedy swoją działalność wykonywała na terenie innego państwa członkowskiego (w Szwecji), z całą pewnością nie narusza zatem art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009.

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że w istocie bez wpływu na ocenę sytuacji prawnej odwołującej się jest zawieszenie przez nią działalności w okresie od dnia 1 marca do dnia 31 marca 2014 r., to jest w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym wyjazd za granicę w celu realizacji zawartej ze szwedzkim kontrahentem umowy o współpracy w zakresie świadczenia usług stomatologicznych.

Niezależnie jednak od podniesionych wyżej argumentów, Sąd Najwyższy zauważa, że w świetle uregulowań art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z całą pewnością nie można zawieszenia działalności utożsamiać z jej zakończeniem. Przez „zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej” należy bowiem rozumieć czasowe, dozwolone przepisami prawa, zależne wyłącznie od woli przedsiębiorcy, zaprzestanie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej. Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej jest zatem okresem przerwy w wykonywaniu działalności gospodarczej przez danego przedsiębiorcę (por. J. Nitkowska, Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej w świetle ustawy o swobodzie działalności, Służba Pracownicza, 2012 nr 2, s. 7). W doktrynie przyjmuje się również, że zawieszenie działalności gospodarczej można traktować najogólniej jako przerwę lub zastój w jej prowadzeniu wymuszoną przez okoliczności, które uniemożliwiają prowadzenie tej działalności w sposób zorganizowany i ciągły dla realizacji celu zarobkowego. Wskazane cechy pozwalają przyjąć, że zawieszenie działalności gospodarczej to stan, w którym nadal istnieje przedsiębiorstwo i powstałe stosunki zarówno prywatnoprawne (np. umowy prawa cywilnego, umowa spółki cywilnej, itp.), jak też publicznoprawne (np. koncesje, zezwolenia, licencje, wpis do rejestru regulowanej działalności gospodarczej), aczkolwiek działalność gospodarcza zostaje wstrzymana (M.A. Waligórski, Prawo przedsiębiorcy do zawieszania i wznowiania wykonywania działalności gospodarczej, PUG 2009 nr 8, s. 2).

Z kolei, w orzecznictwie sądowym, trafnie powołanym przez Sąd drugiej instancji, zawieszenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej nie traktuje się jako czasowego jej zaprzestania, lecz jedynie jako ograniczenie prowadzenia tej działalności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 czerwca 2011 r., II UK 377/2010, OSNP 2012 nr 15-16, poz. 203 oraz z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533, czy też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 stycznia 2015 r., III AUa 374/14, LEX nr 1661197). O zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej można natomiast mówić dopiero wówczas, gdy dochodzi

do trwałego zaniechania wykonywania wszelkich czynności wchodzących w zakres przedmiotowej działalności.

Podzielając te poglądy, Sąd Najwyższy w obecnym składzie zauważa, że przedsiębiorca w okresie zawieszenia nie może wprowadzić wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z tej działalności (art. 14a ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej), nie podlega też obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), jednakże nadal pozostaje przedsiębiorcą, zachowując prawo i obowiązek wykonywania czynności wymienionych w art. 14a ust. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, stanowiących przecież przejaw „zorganizowania i ciągłości” działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 tej ustawy. Co więcej, przynajmniej część tych czynności z całą pewnością może być utożsamiana z kryteriami świadczącymi o spełnieniu wymogów z art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009, wymienionymi w ust. 2 decyzji A2 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego. Choć więc z przyczyn wcześniej podniesionych ocena zawieszenia przez odwołującą się działalności gospodarczej w okresie od dnia 1 do dnia 31 marca 2014 r. musi pozostawać bez wpływu na możliwość skutecznego ubiegania się przez nią o dalsze podleganie polskiemu ustawodawstwu ubezpieczeniowemu, to jednak za w pełni uprawnione Sąd Najwyższy uznaje stanowisko Sądu drugiej instancji, że odwołująca się w okresie zawieszenia działalności nie utraciła statusu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.